שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

תנ"ך · כיתה י"ב · עשרת הדיברות: שמות כ (מב"ר)

תרגול לבגרות: שאלה מודרכת על עשרת הדיברות

שאלה בסגנון בגרות (30 נקודות). זמן מומלץ: 30 דקות. חומר עזר מותר: תנ"ך שלם בלי פירושים. זו שאלה מקורית לתרגול, לא שאלון בחינה רשמי. בכל סעיף יש צעד שיעזור לכם להתחיל.

בנק מילים: ציין · הסבר · הבע עמדה · ראיה מן הפסוק · בין אדם למקום · בין אדם לחברו

פתיחי משפטים: בפסוק ... נאמר "...", ומכאן ש... / ההבדל בין ... לבין ... הוא ... / לדעתי ... משום ש... וגם משום ש...

1. קראו (שמות כ, ח; דברים ה, יב):

   זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ. / שָׁמוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ, כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ, יְהוָה אֱלֹהֶיךָ.

א. (4 נק') ציין את ההבדל בפתיחת מצוות השבת בין שני הפסוקים. צעד: חפשו את המילה הראשונה בכל פסוק.

2. קראו (שמות כ, יא; דברים ה, טו):

   כִּי שֵׁשֶׁת-יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ, אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם, וַיָּנַח, בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי; עַל-כֵּן, בֵּרַךְ יְהוָה אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת--וַיְקַדְּשֵׁהוּ. / וְזָכַרְתָּ, כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיּוֹצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה; עַל-כֵּן, צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לַעֲשׂוֹת, אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת.

ב. (8 נק') הסבר את ההבדל בנימוק למצוות השבת בין שמות לדברים. צטט מילים מכל פסוק. צעד 1: מה הסיבה בשמות? צעד 2: מה הסיבה בדברים? צעד 3: מה כל סיבה מדגישה?

3. קראו את רש"י על שמות כ, ח:

   זָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד נֶאֶמְרוּ

ג. (6 נק') הסבר כיצד רש"י מיישב את ההבדל שציינת בסעיף א. צעד: מה פירוש "בדיבור אחד"?

4. קראו (מכילתא, דבחודש ח):

כֵּיצַד נִתְּנוּ עֲשָׂרֶת הַדִּבְּרוֹת? חֻמְשָׁה עַל לוּחַ זֶה, וַחֻמְשָׁה עַל לוּחַ זֶה. כָּתוּב בָּזֶה "אָנֹכִי יי אֱלֹהֶיךָ", וּכְנֶגְדּוֹ כָּתוּב "לֹא תִרְצָח"

ד. (6 נק') לפי המכילתא, עשרת הדיברות נכתבו חמישה על כל לוח. ציין שני דיברות מן הלוח הראשון ושני דיברות מן הלוח השני, והסבר במה שונים הלוחות זה מזה. צעד: "בין אדם ל..."

5. ה. (6 נק') הבע עמדה: איזה משני הנימוקים למצוות השבת (בריאת העולם או יציאת מצרים) משמעותי יותר לדעתך בחברה של היום? נמק בשני נימוקים. צעד: "לדעתי... כי... וגם..."